

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MUĞLA BODRUM BELEDİYESİ
BODRUM BEL. TUR. İNŞ. GIDA
ENERJİ SAN. VE TİC. A.Ş.
2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	7
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	7
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	9
7.	DENETİM BULGULARI	9
8.	EKLER.....	16

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Şirketin Sermaye/Ortaklık Yapısı	5
---	---

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Sermaye Taahhüdünün Öngörülen Sürede Yerine Getirilmemesi
2. Şirketin Borca Batık Durumunda Olmasına Rağmen İflasının İstenilmemesi
3. Şirketin Envanter Defterinin Mevzuatın Öngördüğü Bilgiyi İçermemesi
4. Mal ve Hizmet Alımlarında İhale Mevzuatına Uyulmaması
5. Şirketin Yüksek Tutarda Vergi ve Sosyal Güvenlik Prim Borcunun Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

1.1.1. Şirketin Tabi Olduğu Mevzuat

Bodrum Belediyesi Turizm, İnşaat, Gıda, Enerji, Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (Bundan böyle Şirket olarak anılacaktır) Bodrum Belediyesince 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 70'inci maddesine göre kurulmuştur.

Şirket faaliyetlerini aşağıda yer alan temel mevzuata göre gerçekleştirmektedir:

- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
- 5393 sayılı Belediye Kanunu
- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu
- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu
- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu
- Diğer vergi yasaları
- Gıda mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat

1.1.2. Şirketin Amacı ve Faaliyet Konusu

Şirketin ana sözleşmesinde amaçları ve faaliyet konuları şu şekilde sayılmıştır:

Amaç;

a. Her nev'i gıda, dayanıklı-dayaniksız tüketim ve temel ihtiyaç maddelerini temin ve tedarik etmek; üretimini, ambalajlamasını, pazarlama ve ticaretini yapmak; bu amaç doğrultusunda, kuracağı, kurduracağı satış mağazaları veya halk pazarlarında bu maddeleri satmak, sattırmak ve dağıtımını yapmak.

b. Temel İhtiyaç maddelerinin ucuz ve sağlıklı bir şekilde temini için özel-tüzel üretici

kurum - kuruluşlar ve yerel yönetimlerle işbirliği yapmak; bunlarla, bu amaç çerçevesinde ortaklıklar kurmak, mevcut ortaklıklara katılmak.

c. Her nev'i gıda, yakacak maddeleri ile diğer tüketim maddelerinin fiyatlarını belirli bir seviyede tutmak amacı ile kendi başına veya özel-tüzel kurum ve kuruluşlarla ortak kuru ve soğuk depolama tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettirmek.

d. Gerek içme gerekse kullanma suyu sağlamak şişeleyerek veya tankerler vasıtasıyla dağıtımını yapmak yaptırmak bunun için gerekli donanım araç ve gereçleri satın almak kiralamak, işlemek ve işlettirmek.

e. Her çeşit inşaat işleri, yol, köprü, konut, okul, hastahane, sınai-zirai-turistik-sportif ve sosyal amaçlı bilumum tesisleri, hafriyat, dolgu, nakliyat, tevsiat, restorasyon, dekorasyon v.b. işlerini yapma.

f. İnşaat sektörüne ilişkin her tür mamul-yarı mamul ve ham maddelerin üretimini, ithalatını, ihracatını, pazarlama ve ticaretini yapmak.

g. İnşaat sektörü için gerekli olan her türlü inşaat malzemelerinin; demir, sac, alüminyum ve benzeri metal malzemelerin, sarı, bakır, pirinç, kurşun ve benzeri maddelerden oluşan kütük demir, profil boru ve çubuk gibi mamuller ile çimento, kum, çakıl, alçı, kireç, tuğla, biriket, kiremit gibi yapı malzemeleri ve de elektrik, su, pis-su, doğal gaz, havagazı, kalorifer kazanı ve benzeri gibi aydınlatma, ısıtma, tesisat malzemelerinin imali, ithali, ihracı, pazarlaması ve ticareti işlerini yapmak.

h. Her nev'i tesisat (ısıtma, havalandırma, soğutma, klima, elektrik, sıhhi çamaşırhane, bulaşıkhaneye, mutfak, brülör, kanalizasyon, doğalgaz, havagazı, kalorifer tesisatı v.b.) işlerini yapmak, yaptırmak.

i. Her türlü alt ve üst yapı, şehircilik, planlama, haritacılık, arazi parselasyon ve aplikasyon işleri, onarım, restorasyon, inşaat ve taahhüt işleri ile ilgili mimari-mühendislik projeleri yapmak, müşavirlik hizmetlerini üstlenmek, fizibilite raporlarını hazırlamak.

j. Her nev'i turistik, sportif ve sosyal amaçlı tesisleri kurmak, işletmek, kiralamak veya kiraya vermek.

k. Akaryakıt istasyonları kurmak, işletmek, devir almak, devir etmek, kiralamak, kiraya vermek, konut ve iş yerlerine sıvı yakıt servisi yapmak, başkaları tarafından üretilen petrol

ürünlerinin pazarlaması ile ithal ve ihracını yapmak. Bunun için gerekli, donanım, araç ve gereçleri satın almak, kiralamak, kiraya vermek v.b. işleri yapmak.

Konu;

a. Amacına giren alım, satım, ithal ve ihraç konularının ticaretine ilişkin her türlü iç ve dış mümessillik ve komisyonculuğu yapmak.

b. Şirketin amaç ve konusuna giren konularda, taahhüt, komisyon, mümessillik, ithalat ve ihracatı ve mutemetliğini yapmak.

c. Amacını gerçekleştirebilmek bakımından ihtiyaç veya gerek duyduğu her türlü taşınır veya taşınmaz malları satın almak, kiralamak, satmak veya kiraya vermek.

d. Amacına giren yurt içi ve yurt dışı işlerin tanıtımına ve yetiştirme pazarlamasına ilişkin tüm çalışmaları yürütmek piyasa araştırmalar yapmak ve yaptırmak.

e. Amacına ilişkin olarak yurt içinden ve yurt dışından gerekli ruhsatları, izin, öncelik, patent, marka ve ihtira beratları almak, devretmek ve devralmak.

f. Amacına uygun olarak kurulmuş veya kurulacak özel ve kamu kurum ve kuruluşları ve ortaklıkları ile ortaklıklar kurmak, iştirak etmek.

g. Amacını gerçekleştirmek üzere, taşınmaz satın almak, alınan taşınmazları başkalarına devir ve ferağ ile bunlar üzerinde ipotek, intifa vb. aynı haklar kurmak, kısmen veya bütünüyle başkalarına kiralamak, başkalarına ait taşınmazlar üzerine şirket lehine ipotek kurmak, satın alınan taşınmazlar üzerinde inşaatlar yapmak veya yaptırmak.

h. Her türlü taşınır değerleri, malları ve hakları amaç ve konusu ile ilgili olarak her türlü makine, ulaşım aracı, marka, patent, know-how lisans haklarını kiralamak, satın almak, elden çıkarmak, mahdut aynı veya şahsi hakları ile takyid etmek, başkalarının bu tür mal ve haklarını mahdut aynı veya şahsi bir hakka dayanarak kullanmak veya elde bulundurmak.

i. Şirketin aldığı kredileri teminata bağlamak üzere verilecek rehinleri kabul etmek, aldığı veya verdiği rehinleri kaldırmak gerektiğinde ticari işletmesinin tümü üzerinde gerek kendi gerekse üçüncü şahısların kredileri için ticari işletme rehini kurmak veya kaldırılmasını istemek.

j. Amacını gerçekleştirebilmek için yurtiçi ve yurtdışı finansman kaynakları bulmak,

krediler sağlamak, amacına ilişkin yurtiçi ve yurtdışı ihalelere katılmak, taahhütlerde bulunmak, yurtiçi ve yurtdışı fuar ve sergilere katılmak.

k. Amaç ve konusuna ilişkin ithal ve ihraç maddelerinin hava, kara, demiryolu ve denizyolu ile ulaşım, gümrük, depolama, tahmil ve tahliye işlemlerini yapmak ve yaptırmak.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

1.2.1. Şirketin Teşkilat Yapısı

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur.

Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin pay sahibi olduğu şirketlerde, sayılan tüzel kişiler veya bunların gerçek kişi temsilcileri yönetim kuruluna seçilebilir. Yönetim kurulu üye sayısı ikiden fazla olan şirketlerde üyelerin tamamının aynı kamu tüzel kişisinin temsilcisi olmaması şartıyla kamu tüzel kişisini temsilen birden fazla gerçek kişi yönetim kuruluna seçilebilir.

Bir tüzel kişi yönetim kuruluna üye seçildiği takdirde, tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen, sadece bir gerçek kişi de tescil ve ilan olunur; ayrıca, tescil ve ilanın yapılmış olduğu, şirketin internet sitesinde hemen açıklanır. Tüzel kişi adına sadece, bu tescil edilmiş kişi toplantılara katılıp oy kullanabilir.

Yönetim kurulu üyelerinin ve tüzel kişi adına tescil edilecek gerçek kişinin tam ehliyetli olmaları şarttır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörölmüş zaruri bir organdır.

Şirket Yönetim Kurulu 1 kişiden teşekkül etmekte olup, yönetim kurulu başkanı Bodrum Belediyesi tüzel kişiliği olup temsilcisi Bodrum Belediye Başkanıdır. Şirket, Genel Müdür tarafından idare edilmektedir. Genel Müdüre doğrudan bağlı birimler bulunmaktadır; Mali İşler ve Muhasebe, İnsan Kaynakları, Restoran ve Kafeler, F&B ve Cost Kontrol, Gıda Denetim, Satın Alma, İnşaat Alt Yapı, Bilgi İşlem, Otopark ve Tuvaletler, Limanlar İşletmesi, Şehir Tiyatrosu, Deniz Müzesi, Okul Gemisi.

1.2.2. Şirketin İnsan Kaynakları

Şirkette 390 personel çalışmaktadır. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

Şirketin yönetimi ve temsili Yönetim Kurulu tarafından yürütülmektedir. Yönetim Kurulu üyelerinden birisi Genel Müdür olarak görevlendirilmiştir. Birim sorumlularının ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları yönetim kurulu kararı ile olmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Şirket 1 ortaklı olup ortaklık yapısı aşağıda gösterildiği gibidir:

Tablo 1: Şirketin Sermaye/Ortaklık Yapısı

PAY SAHİBİ	SERMAYE MİKTARI (TL)	SERMAYE ORANI %
Bodrum Belediye Başkanlığı	45.658.250	100,00

Şirketin 2019 yılı bilanço büyüklüğü 15.734.988,31 TL, öz kaynakları 40.464.150,85 TL, yabancı kaynakları 56.199.139,16 TL, geçmiş yıllar zararları 70.718.354,53 TL ve 2019 yılı dönem zararı ise 8.822.076,58 TL olarak gerçekleşmiştir.

Şirketin, 31.12.2019 tarihi itibariyle ödenmiş olan kayıtlı sermayesi 39.076.250,00 TL'dir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmuş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır. Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir

şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir. Ayrıca aynı maddelerde Kurumun değişik işletme büyüklükleri ve sektörler için özel standartlar koymaya ve düzenlemeler yapmaya yetkili kılındığı belirtilmiştir.

29.07.2017 tarihli ve 30138 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 56 sıra no'lu Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) Hakkında Tebliğ ile Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar uyarınca bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS' de öngörülen finansal tabloları (finansal durum tablosu, kar veya zarar tablosu, öz kaynak değişim tablosu ve nakit akış tablosu) hazırlamaktadır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Yevmiye defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu
- Envanter Defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosu tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bodrum Belediyesi Turizm, İnşaat, Gıda, Enerji, Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'na tabi olmadığı için, bu Kanun'un tanımladığı şekilde bir iç kontrol sistemi bulunmamaktadır. Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca kurulmuş olup bu Kanun hükümleri doğrultusunda iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir.

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yönetim ve temsil ile ilgili esaslar başlığı altında yönetim kurulunun görev dağılımını düzenleyen 366'ncı maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen "*Yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir*" hükmü ile şirketlerde denetim komitelerinin kurulması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmiş ancak bu düzenleme ile belli bir ölçütü esas alan, bir gereklilik ya da zorunluluk öngörülmemiştir

Aynı Kanun'un 378'inci maddesinde ise; "*Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Diğer şirketlerde bu komite denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir. (2) Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır.*" denilmektedir.

Kanun'un 366'ncı ve 378'inci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, borsada işlem gören şirketlerde iç kontrol sisteminin kurulması zorunluluk iken diğer şirketlerde isteğe bağlı bırakılmıştır. Kanun'un 378'inci maddesinde belirtildiği gibi denetçinin gerekli görüp bunu

yazılı olarak yönetim kuruluna bildirmesi halinde iç kontrol sisteminin kurulması diğer şirketlerde de zorunludur. Burada Kanun'la getirilen yenilik, bağımsız denetçilerin gerekli görüp yönetim kuruluna bildirmesi halinde diğer anonim şirketlerde de iç kontrol sisteminin kurulmasının zorunlu tutulmasıdır.

Şirket tarafından kurulmuş bir iç kontrol veya iç denetim birimi yoktur. Şirkette çalışan personel için görev tanımlarına ilişkin iç yönerge hazırlanmıştır. Bu doğrultuda her türlü iş ve işlemler İç Yönerge ve Prosedürlere göre gerçekleştirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Muğla Bodrum Belediyesi Bodrum Bel. Tur. İnş. Gıda Enerji San. ve Tic. A. Ş. 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Sermaye Taahhüdünün Öngörülen Sürede Yerine Getirilmemesi

Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. AŞ'nin sermayesinin tamamına ortak olan Bodrum Belediyesinin, şirkete ödemeyi taahhüt ettiği sermayeyi zamanında ödemediği tespit edilmiştir.

Şirketin sermayesi 2015 yılında 32.658.250,00 TL tutarındadır. Geçmiş yıl zararlarının sermaye tutarını aşmasından ötürü Şirket genel kurulunca 23.05.2015 tarihinde sermaye artırım kararı alınmıştır. Bu karar neticesinde 13.000.000,00 TL sermaye taahhüdü açıklanmış ve Şirketin toplam sermayesi 45.658.250,00 TL tutarına çıkartılmıştır. Sermaye taahhüdünün

yasal zorunluluk gereği yüzde yirmi beşlik tutarındaki kısmı olan 3.250.000,00 TL kısmı yerine getirilmiştir. 9.750.000,00 TL tutarındaki taahhüdünde 31.12.2017 tarihine kadar yerine getirileceği belirtilmiştir.

Şirket Genel Kurul Kararı'nın bu yönde olmasına rağmen, 31.12.2019 tarihi itibarıyla ödenmemiş sermaye tutarı 6.582.000,00 TL'dir. Türk Ticaret Kanunu'nun "Nakdî sermaye" başlıklı 344'üncü maddesinde, nakden taahhüt edilen payların itibarî değerlerinin en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce, gerisinin de şirketin tescilini izleyen yirmi dört ay içinde ödenmesi gerektiğini belirtmiştir. Mezkûr Kanun'un 128'inci maddesinde şirketin her ortağın sermaye koyma borcunu yerine getirmesini isteyebileceği ve dava edebileceği gibi, yerine getirmede gecikme sebebiyle uğradığı zararının tazminini de isteyebileceği belirtilmiştir.

Bu itibarla, Şirketin Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca borca batık durumda olduğu, yıllar itibarıyla gelirlerinin giderlerini karşılamadığı ayrıca ağır bir vergi ve sosyal güvenlik prim borcu altında bulunduğu göz önüne alındığında; Şirketin, Bodrum Belediyesince ödenmeyen 6.582.000,00 TL tutarındaki sermaye borcunun yerine getirilmesi hususunda yasal haklarını kullanabileceği değerlendirilmiştir.

Şirket cevabında, şirketin ortağı tarafından 2017 senesinde taahhüt edilen sermaye artırımından kalan ve ödenmediğinden bulgu konusu edilen 6.582.000,00 TL tutarın 4.192.000,00 TL'sinin 2020 yılı içerisinde ödendiğini belirtilmiştir. Taahhüt kalanı olan 2.390.000,00 TL tutarın ise 2021 yılında ödeneceğini ifade etmiştir. Bu durumda 31.12.2017 tarihine kadar ödenmesi gereken 13.000.000,00 TL sermaye artırım taahhüt tutarının tamamlanması 2021 senesine aktarıldığı görülmektedir. Sermaye taahhütü kararlarında taahhüt tamamlama anlamında verilen son tarihin genel kurulca şirket ortaklarının mali durumları göz önünde bulundurularak gerçekçi belirlenmesi gerekir.

BULGU 2: Şirketin Borca Batık Durumunda Olmasına Rağmen İflasının İstenilmemesi

Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. AŞ'nin Türk Ticaret Kanunu uyarınca "borca batık" durumda olduğu, bundan dolayı mahkemeye iflas talebinde bulunması gerektiği halde bildirim yapılmadığı tespit edilmiştir.

Türk Ticaret Kanunu'na göre şirketin varlıklarının borçlarını karşılayamadığı borca batık durumda mevzuat gereğince yerine getirmesi gereken yükümlülükler bulunmaktadır. Şirketin 2019 bilançosunda geçmiş yıl zararları 70.718.354,53 TL buna karşılık sermaye ve

yasal yedekler toplamı 45.658.280,26 TL'dir. Görüldüğü üzere sermayenin zararı karşılama durumu bulunmamaktadır. Türk Ticaret Kanunu'nun İkinci Bölümünde Yönetim Kurulu düzenlenmiş olup; "III - Görevler ve yetkiler" kısmının "3. Sermayenin kaybı, borca batık olma durumu a) Çağrı ve bildirim yükümü" başlıklı 376'ncı maddesinin üçüncü fıkrasında;

"Şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa, yönetim kurulu, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartır. Bu bilançodan aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin anlaşılması hâlinde, yönetim kurulu, bu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirir ve şirketin iflasını ister. Meğerki iflas kararının verilmesinden önce, şirketin açığını karşılayacak ve borca batık durumunu ortadan kaldıracak tutardaki şirket borçlarının alacaklıları, alacaklarının sırasının diğer tüm alacaklıların sırasından sonraki sıraya konulmasını yazılı olarak kabul etmiş ve bu beyanın veya sözleşmenin yerindeligi, gerçekliği ve geçerliliği, yönetim kurulu tarafından iflas isteminin bildirileceği mahkemeye atanan bilirkişilerce doğrulanmış olsun. Aksi hâlde mahkemeye bilirkişi incelemesi için yapılmış başvuru, iflas bildirimini kabul olunur." denilmektedir.

Yapılan incelemede, şirketin teknik iflas durumunun değerlendirilmesine ilişkin 06.05.2019 tarih ve 2019/5 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile Kanun'da belirtilen riskin erken saptanması sistemi ve komitesinin derhal kurulacağı kararı alınmıştır. Fakat ara bilanço çıkartılmadığı gibi asliye ticaret mahkemesine iflas bildirim isteminde de bulunulmamıştır. Türk Ticaret Kanunu uyarınca faaliyetlerini sürdüren şirketin Kanun'un belirttiği usul ve esasları eksiksiz bir biçimde yerine getirmesi gerekir.

Şirket cevabında, 2019 döneminde yapılan maliyet/fiyat analizleri ve tasarruf tedbirleri sayesinde cari yıl bilançosunda faaliyet gelir gider dengesinde olumlu faaliyet sonucu sağlandığı ancak geçmiş yıllardan gelen ve toplam borç miktarı içerisinde yüzde doksanlara tekabül eden vergi ve sosyal güvenlik prim borçları nedeniyle cari yılda sermaye kaybının kaçınılmaz hale geldiği bu durumun borçların yapılandırılması ile aşılmaya çalışacağı belirtilmişse de 2019 yılı için borca batık olma durumuna ilişkin yaptığımız değerlendirmede devam etmektedir.

BULGU 3: Şirketin Envanter Defterinin Mevzuatın Öngördüğü Bilgiyi İçermemesi

Şirketin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre tutulması zorunlu defterlerden olan

envanter defteri bulundurmasına karşın, envanter defterinde şirket envanterine ilişkin (demirbaşlar, mal ve malzeme, makine teçhizat cihaz vb.) bilgilerin yer almadığı, bunun yerine bilanço ve gelir tablosuna yer verildiği tespit edilmiştir.

6102 sayılı Kanun'un 66'ncı maddesinde her tacirin ticari işletmesinin açılışında, taşınmazlarını, alacaklarını, borçlarını, nakit parasının tutarını ve diğer varlıklarını eksiksiz ve doğru bir şekilde gösteren ve varlıkları ile borçlarının değerlerini teker teker belirten bir envanter çıkaracağı ve açılıştan sonra her faaliyet döneminin sonunda da böyle bir envanter düzenleyeceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca 213 Vergi Usul Kanunu'nun 182'nci maddesi bilanço esasında tutulacak defterleri yevmiye defteri, defteri kebir ve envanter defteri olarak saymış ve 185'inci maddesi ise envanter defterinin nasıl olması gerektiğine ilişkin açıklamalara yer vermiştir. Buna göre; envanter defterine işe başlama tarihinde ve müteakiben her hesap döneminin sonunda çıkarılan envanterler ve bilançoların kaydedileceği ve envanter defterinin ciltli ve sayfalarının müteselsil sıra numaralı olacağı açıkça belirtilmiştir. Yine 213 sayılı Kanun'un 186'ncı maddesi bilanço günündeki işletmeye dahil mevcutları, alacakları ve borçları saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle kesin bir şekilde ve müfredatlı olarak tespit etme işlemini envanter çıkarmak olarak tanımlamıştır. Kanun'un 188'nci maddesine göre ise envanter esas itibariyle defter üzerine çıkarılmakla birlikte, işlerinde geniş ölçüde ve çeşitli mal kullanan büyük müesseselerin envanterlerini listeler halinde tanzim edebileceğine imkan getirilmiş ve bu durumda envanter listelerinin sayfa üzerinden numaralanarak sıralanması; envanterin tanzim tarihine göre tarihlenmesi; envanteri çıkaran memur ile işletme sahibi veya vekili tarafından imzalanması ve envanter defteri gibi saklanması şartı getirilmiş ve bu esaslar doğrultusunda envanter listeleri düzenleyenlerin liste içeriklerini envanter defterine icmalen kaydetmelerini emretmiştir.

Yapılan incelemede bilanço esasına tabi olan Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. AŞ'nin yevmiye defteri, defteri kebirden başka envanter defteri de düzenlediği ve kanuni süreler içerisinde notere onaylattığı tespit edilmiş olmakla birlikte, bahsi geçen defterde işletmenin taşınmazları, alacakları, borçları, nakit parası, maddi ve maddi olmayan duran varlıkları vs. olması gerekirken bunlara yer verilmediği, sadece işletmenin bir önceki dönem sonu gelir tablosu ile bilançosuna yer verildiği görülmüştür.

Şirketin cevabi yazısı ekinde göndermiş olduğu 2019 yılı envanter defterinde envantere yönelik bilgilere yer verilmemiş olması, envanter çıkarmanın kendisinden beklenen şirketin

mevcut malvarlığı, alacakları, stokları, ayrıca faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verme, şirket faaliyetlerinin oluşumu ve gelişimini gözlemleme gibi ihtiyaçları karşılamadığı ve bu haliyle envanter defterinin şirkette bulunmasının herhangi bir fayda sağlamadığı değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak Şirket envanter defterinin, yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinde belirtilen bilgileri içerecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Mal ve Hizmet Alımlarında İhale Mevzuatına Uyulmaması

Şirket tarafından yapılan bazı alımların 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na aykırı olarak ihalesiz yapıldığı tespit edilmiştir.

Sermayesinin yarısından fazlasına sahip belediye şirketlerinin mal, hizmet alımları ile yapım işlerinde 4734 sayılı Kanun'a tabidirler. Kanun'un 3/g maddesi uyarınca Kamu İhale Kurumundan alınan ana faaliyetlere yönelik istisna belgesinde belirtilen mal ve hizmet alımları ise her yıl yayımlanan Kamu İhale Tebliği'nde belirtilen parasal limitler tutarını aşmaması durumunda ihalesiz olarak alınma imkânı mevcuttur. Bu kapsamda Şirket de 2005 tarihinde Kamu İhale Kurumundan ihale istisna belgesi almıştır.

Yapılan incelemede, Şirketin 4734 sayılı Kanun'un 3/g maddesi uyarınca alınan istisna belgesi kapsamına girmemekle birlikte özellikle çeşitli yemek hizmeti, yazılım tamir, bakım onarım vb. bazı mal ve hizmet alımlarını mevzuata aykırı şekilde ihalesiz yaptığı anlaşılmıştır. Aynı zamanda 2005 tarihli istisna belgesinde sayılan liman işletmesi gibi faaliyetlerini Büyükşehir Belediyesine yasal zorunluluktan dolayı devretmiştir. Ana faaliyet alanı olan gıda işletmeciliğinde ise mal ve hizmet alım çeşitliliği günün şartlarına göre arttığından ötürü Kamu İhale Kurumundan alınan istisna belgesini de mevcut şartlara göre güncellenmesi gerekmektedir.

Şirketin mal veya hizmet alımı yaparken 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun ilgili maddeleri gereğince ihaleye çıkması ve ihale süreçlerini uygulaması gerekmektedir.

Şirket cevabında, ihale kapsamındaki mal ve hizmet alımlarında personele eğitim verileceği, satın alma işlemlerinin ihale mevzuatına uygun olarak en az 3 teklif alınmak suretiyle yapılmaya başlandığı, ihale istisna belgesinin günün şartlarına göre güncelleneceğini belirtmişse de 2019 yılı için 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na ilişkin yaptığımız değerlendirme devam etmektedir.

BULGU 5: Şirketin Yüksek Tutarda Vergi ve Sosyal Güvenlik Prim Borcunun Bulunması

Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. AŞ'nin çok yüksek tutarlarda vergi ve sosyal güvenlik prim borcunun bulunduğu, söz konusu borçlar için yapılandırma kanunlarına başvurulmakla birlikte, Şirketin gelirleri dikkate alındığında bu borcun geri döndürülemez mahiyette olduğu görülmüştür. Bu husus, 2018 yılı Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmıştır.

Şirket söz konusu borçlarını, 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun ve 7020 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'dan yararlanarak yapılandırmıştır. Ancak, Şirketin mali durumuna ilişkin yapılan incelemede, özellikle yıllık geliri ile kıyaslandığında çok yüksek tutar ve oranlarda devlet kurumlarına borçlu olduğu görülmektedir.

Yapılandırma sonucunda Devlete olan borçlar ötelenmiş olsa da şirketin 07.05.2019 tarihli Yönetim Kurulu Kararı'nda da belirttiği üzere ihtiyaç fazlası personel istihdamı, etkin bir yönetim izlenilmemesi, işletilen gıda kafelerinde yeterli maliyet-fiyat analizi yapılmaması, yüksek ücret politikasının belirlenmesi gibi sebeplerden dolayı borçların kısa vadede ödenmesi mümkün görünmemektedir.

Şirketin 2019 sonu itibariyle devlete olan borcunun gelirinin tamamından fazla olma hali devam etmekle beraber yıllar itibari ile gelir artışına oranla olumlu yönde azalmanın da olduğu görülmüştür.

Bu itibarla; şirketin gelirinin arttırılması, zararının azaltılması için personel politikası ile hizmet-ücret politikasının ekonomik sürdürülebilirlik ilke ve standartlarına göre belirlenmesi ve Devlete olan borçların ivedilikle ödenmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun İstisna Maddesi (3/G) Kapsamında Olmamasına Karşın Bazı Alımların İhalesiz Yapılması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde Bulgu 4 olarak yer verilmiştir.
Şirketin Envanter Defterinin Mevzuatın Öngördüğü Bilgiyi İçermemesi	2017	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde Bulgu 3 olarak yer verilmiştir.
Şirketin Zarar Ettiği Dönemlere İlişkin Matrah Artışına Gidilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Bodrum Belediyesine İlişkin Harcamaların	2017	Tam Olarak	

Şirket Bütçesinden Gerçekleştirilmesi		Yerine Getirildi	
Bodrum Belediyesinin Kendi Mülkiyetinde veya Tasarrufu Altında Bulunmayan Bazı Taşınmazlar İçin Şirkete Katma Değer Vergisi Tahakkuk Ettirmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
.Şirket Tarafından Çeşitli Kurum ve Kuruluşlara Bağış ve Yardımda Bulunulması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Sehven Yapılan KDV İndirimleri İçin Düzeltme Beyannamesi Verilmesi ve Gecikme Faizine Muhatap Kalınması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Şirketin Yüksek Tutarda Vergi ve Sosyal Güvenlik Prim Borcunun Bulunması	2017	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde Bulgu 5 olarak yer verilmiştir.
Şirket Zararının Olduğundan Daha Az Gösterilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Şirketin Borca Batık Durumunda Olmasına Rağmen İflasının İstenilmemesi	2017	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde Bulgu 2 olarak yer verilmiştir. ..